

Är EU en fortsättning på det romerska riket ?

Af Tomas Larsson

Integrationen inom EU (Unionen) går i en allt snabbare takt. Det som för bara några decennier sedan var en lös sammanslutning av självständiga stater håller på att bli en federation med snart över en halv miljard invånare. Det finns dock en skillnad i entusiasm inför Unionen. Danmark, Sverige och England var sena i sin anslutning till Unionen och Norge, Island samt en

stor del av övriga Danmark (Grönland och Färöarna) är inte ens med. Orsakerna till skepticismen är flera och det finns ett ständigt återkommande mönster sedan forntiden, där centraleuropeiska makthavare försöker att styra oss. Redan under senare delen av 600- talet var hotet mot Danmark söderifrån så pass överhängande att de första delarna i en befästningslinje (Danevirke) byggdes tvärs över södra Jylland.

Under andra halvan av 700-talet började ett nytt jätterike att växa fram nere i Centraleuropa. Uppkomsten av detta jätterike "...väckte tanken att i Västerlandet återupplifva den romerska kejsarvärdigheten..." och kulmen nåddes år 800 när rikets kejsare Karl den store kröntes av påven i Rom. I riket ingick bland annat Frankrike samt större delen av Italien och Tyskland. Staden Aachen (endast 120 km från Bryssel) blev kejsarens residensstad. Riket expanderade nordost mot Danmark. Ärkebiskopen av Reims (200 km från Bryssel) utsågs i början av 820- talet "...till påvlig legat med ansvar för missionen bland de nordiska folken" och strax därefter blev Hamburg ärkebiskopsstift för Norden. Det kom att dröja ända till början av 1100-talet innan danska Lund blev det nordiska ärkebiskops-sätet. Några decennier därefter utkämpades dock ett

slag vid Foteviken i Skåne. Två tronpretendenter drabbade samman, där den förlorande parten tidigare drivit igenom hos påven att ärkebiskopsstolen i danska Lund åter borde förläggas till Centraleuropa. Så blev dock inte fallet utan istället bildades nya ärkebiskopssäten i Nidaros (1152) och Uppsala (1164). De skandinaviska länderna hade istället fått var sitt ärkebiskopssäte!

LÄS I BLADET

Är EU en fortsättning på det romerska riket?

Af Tomas Larsson..... side 1

Under 1200- talet började en annan centraleuropeisk rörelse, Hansan, att växa sig allt starkare. Hansan bestod till att börja med av en lös sammanslutning av självständiga städer. Under 1367 knöts dock städerna hårdare samman och ombildades till en konfederation "...som afsåg att med vapenmakt skydda städernas privilegier...". Ett av problemen för Hansan var att de nordiska länderna förde en nordisk politik som antog "...farliga former". Hansans taktik gick senare ut på att "...hindra uppkomsten av politiska kombinationer, som kunde sätta Hansans politiska och ekonomiska öfvervikt i nordöstra Europa på spel". Hansans inblandning i regionens inre angelägenheter blev ett problem och den danske drottningen Margareta startade en antihanseatisk politik. Under bara några decennier har Unionen vuxit fram, ett rike som är

förbluffande likt Karl den stores rike från 800- talet. Det faktum att EU-parlamentet, Ministerrådet, Kommissionen, EG- domstolen och Europeiska Centralbanken har vuxit upp inom en radie av bara 270 km från det gamla kejsarresidenset Aachen är ingen tillfällighet. Den snabba maktkoncentrationen inom Unionen saknar motstycke.

Vi har sett några exempel på hur centraleuropeiska maktapparater genom seklerna försökt att få större inflytande i Skandinavien. Gången är alltid densamma - först en god idé, sedan en allt mer påträngande maktapparat och till slut en motreaktion. För närvarande befinner sig de skandinaviska staterna i den andra fasen. Vi ser hur våra länder i en allt snabbare takt ansluts till de centraleuropeiska maktstrukturerna. Det mest oroande är dock inte anpassningen i sig utan på vilket sätt den drivs. Det svenska parlamentets konstitutionsutskott

röstade under maj 2002 i det tysta för en grundlagsändring som bland annat innebar att "*...riksdagen kan godkänna en överenskommelse inom ramen för samarbete i EU, även om överenskommelsen inte finns i slutligt skick*". Vad denna överenskommelse egentligen innebär har man än idag svårt att förklara men en tolkning är att det svenska parlamentet numera kan godkänna en överenskommelse med främmande makt även om den inte finns i slutligt skick.

Vi kan ännu inte se någon samlad motreaktion hos våra folkvalda men bland folken finns en stark motvilja mot federalism. Samtidigt närmar vi oss en punkt där centraleuropéerna håller på att övergå till en federation. Den skandinaviska debatten om Unionen tenderar dock att mest handla om Unionens historia, mer sällan om ett framtiden med fyra skandinavisk talande delstater som styrs från Bryssel och Frankfurt. Vår samlade röstvikt i den fullbordade Unionen kommer på sin höjd att utgöra några få procent.

Det vore önskvärt att det i debatten fördes fram fler alternativ. Ett sådant är bildandet av ett skandinaviskt statsförbund, där de fyra länderna fortsätter att existera men med ett närmare samarbete inom utrikespolitik, penningpolitik och inte minst näringslivspolitik. Ett sådant samarbete skulle kunna trygga vår livsstil. Ett första steg, som vi dessutom har erfarenhet av från perioden 1873-1924, är införandet av en gemensam valuta. Kronan firar i år 130 års jubileum och används, om än i nationella versioner, från den kanadensiska gränsen i väster till den ryska gränsen i öster. Tillsammans representerar de fyra länderna en region som ur ekonomisk synvinkel utgör cirka 60 % av den kanadensiska ekonomin. Det finns ingen anledning varför vi inte skulle kunna vidareutveckla ett sådant samarbete !